

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Inbydelses-Skrift

til den

offentlige Aarsprøve

i

Vesterbros Realskole

(Værnedamsvej Nr. 2, Hjørn. af Vesterbrogade)

for Skoleaaret 1873—74.

Ved

P. Rasmussen,

Cand. jur., Skolens Forstander.

FREDERIKSBERG.

Trykt hos M. Lazarus, Gl. Kongevej Nr. 170.

1874.

I mit Skoleprogram for 1871—72 bebudede jeg, at jeg i Samtaler med Disciplene vilde gennemgaa Hovedgrundsætningerne i Nationaløkonomien. Jeg skal nu, efter at der er hengaaet omtrent 2 Aar, til-lade mig at give nogle nærmere Oplysninger om, hvad min Hensigt er dermed.

Jeg har ikke villet indføre noget i strængeste Forstand nyt Fag med selvstændige Timer, ej heller villet lægge an paa nogen systematisk Fuldstændighed i det, jeg har meddelt af Faget. Men ved at forbinde de ovennævnte Samtaler med enkelte Skolefag har det været min Hensigt at styrke en særegen Retning i den almindelige Skoleundervisning, hvorved **denne bringes i nøje Forbindelse med Livet.**

Jeg tror, at, saadan som vort Liv er med sin mangesidede Udvikling, nytter det ikke at sende Börn ud i det alene med Kundskab til nogle flere eller færre Bøger. Skolen har aabenbart en Forpligtelse til at befæste de unge imod de Vanskeligheder og Farer, som Livet omgiver dem med, og bör derfor ved sin Undervisning saa meget som mulig lære dem at kjende, hvorledes det Liv er, de skulle træde ind i, hvilke Fordringer det stiller til dem, og hvilke Betingelser det byder dem. Alt saadan noget staar der ikke meget om i Skolebøgerne. Det bliver derfor Lærerens Sag igjennem Ordet at aabne Disciplenes Øjne derfor. Med andre Ord: boglig Lærdom alene er ikke nok, Börnene bör ogsaa lære **at forstaa det Liv, hvori de skulle færdes.**

I min Skole tages der Hensyn til denne — om jeg saa maatte sige — praktiske Side af Undervisningen, lige fra Disciplen træder ind i Skolen og til han forlader den. For Begyndere er det især Anskuelsesundervisningen, der danner Midlet, og for de viderekomne nyttes enhver Anledning, som de enkelte Fag frembyde, til at fremme dette Maal.

Disciplene vænnes derfor allerførst til at rette deres Opmærksomhed paa de mest dagligdags Gjenstande og Forhold, der anskueliggjøres dem igjennem Forevisninger, Billeder og Tegninger paa Skoletavlen. Landmandens og Haandværkerens Arbejder, vore nødvendige Fødemidler. Indretningen af vore Boliger o. s. v. danne Udgangspunktet. I Samtalernes Løb udvikles saa igjennem Spørgsmaal og Svar, hvorledes og hvorfor saadanne Arbejder gjøres, hvorfra Stofferne hentes, paa hvilken Maade, ved hvilke Personer osv. Derfra følger Overgangen naturlig til at lære dem at finde sig til Rette paa et Landkort eller til at begynde paa Historie. Efterhaanden vil der vækkes en vis Selvvirksomhed hos Disciplene, som nu komme med Spørgsmaal paa egen Haand om, hvad de have hørt eller set hjemme og ude. Hvor flere Börn saaledes ere samlede, vil den enes Iagttagelser udfylde de andres og belære dem, idet hver enkelt fra sin Kreds kjender noget, som de andre ikke kjende eller dog i alt Fald ikke saa nøje. Naar Börnene kunne læse, knyttes Samtalerne til Indholdet af det læste og senere til de enkelte Skolefag. Efterhaanden henledes saaledes Opmærksomheden paa alle de forskjellige Former for det menneskelige Arbejde: Industri, Handel og intellektuel Virksomhed saa vel som paa de vigtigste Samfundsinstitutioner, og igjennem Spørgsmaal og Svar føres Disciplene **umærkelig til selv at udfinde, iagttage, sammenligne og drage Slutninger**, saa at Resultatet er **Tanker, tænkte af dem selv og gjengivne med deres egne Ord**. De ville paa denne Maade efterhaanden lære at forstaa, hvorfor Arbejdet er baade nødvendigt og hæderligt, hvorfor Ejendomsretten og Retssikkerheden ere Samfundets Grundpiller, hvorfor Arbejdets Deling er uadskillelig fra Civilisationen, hvorledes den ene Virksomhed med Nødvendighed griber ind i og forudsætter den anden, hvilken Rolle den enkelte her spiller, hvilken Betydning hans Dygtighed, Flid, Sparsomhed og Ærlighed har for ham selv og for Samfundet, hvilke Hensyn han bør tage ved Valget af en Livsstilling, hvilke Pligter der

paahvile ham, og hvorledes han bör opfylde dem. Den hele brogede og tilsyneladende forvirrede Mangfoldighed af Livsforhold vil da tilsidst vise sig for Disciplene som en harmonisk Enhed af nogle faa simple og naturlige Grundtanker.

Jeg lægger aldeles ingen Vægt paa, at Börnene skulle vide, de lære Nationaløkonomi, ja Navnet nævnes ikke engang, ligesom jeg af denne Videnskab kun medtager det, der er skikket til at forklare de vigtigste praktiske Livsforhold.

Jeg anser det for en Fordel, at hvad der saaledes naas **kun kan naas igjennem Ordet**. Der er jo nemlig altid nogle Börn, som ere tungnemme til hvad de skulle læse sig til og derfor lære meget lidt af fremmede Sprog og ere usikre i alt det positive; derimod fatte de sædvanlig med Lethed, hvad der meddeles dem mundtlig. Ved en mundtlig Undervisning i den ovenfor antydede Retning bliver det da muligt ogsaa for saadanne Börn at tilegne sig netop det Grundlag, hvorpaa der senere skal bygges videre i det praktiske Liv.

Ved at lede Undervisningen paa denne Maade faar man da altsaa med, alt hvad man ellers er vant til at kræve af Skolen, og der vindes desuden betydelige Fordele:

- 1) Undervisningen virker **opdragende** paa Disciplene, da den bringer dem til at tænke selvstændig over alt, hvad de foretage sig, og gjør dem **selv-virksomme**.
- 2) Skolen bliver Disciplene kjær, fordi de føle, at den **arbejder sammen med dem** til et fælles Maal og ikke nøjes med kun at være en kjedelig og gnaven Lektiehører.
- 3) Vanskeligheden for en Lærer ved at holde Disciplin i Klassen falder bort, fordi **Börnene ikke kjede sig**.
- 4) Selv den **tungnemme** Discipel faar et værdifuldt Udbytte af sin Skolegang i den Aandsdannelse, Undervisningen paa selve Skolen giver ham.

Skolefterretninger.

Ved Slutningen af forrige Skoleaar var Discipelantallet 40, for Tiden tæller Skolen 50 Disciple. Siden sidste Aarsberetning har følgende afsluttet sin Undervisning ved Skolen:

Carl Peter Schmidt, Søn af Theaterdirektør S., bestemt til Maskinfaget.

Ved Skolen have i det forløbne Aar virket følgende Lærere:
Hr. **Gronne**, Lærer ved Elefskolen paa Frederiksberg Slot,
Gymnastik.

- **Hansen**, Musiklærer, Sang.
- **Hansted**, Stud. theol., Historie og Geografi.
- **Lorentsen**, Cand. theol., Religion (under hans Sygdom har Hr. Hansted vikarieret).
- **Mygind**, Stud. med. & chir., Naturhistorie.
- **Petersen**, Exam. polyt., Tegning.
- **Pryts**, Stud. magist., Mathematik og Regning.
- **Rasmussen**, Cand. juris., Forstander, Dansk, fremmede Sprog og Skrivning.

Fagenes ugentlige Timefordeling har i Skoleaaret 1873—74 været følgende:

	Forberedel- sesklassen.	Iste Klasse.	2den Klasse.	3dje Klasse.	4de Klasse.	5te Klasse.
Dansk	8	7	6	6	3	3
Bibelhistorie og Religion .	"	2	2	2	2	2
Historie	"	3	3	3	3	3
Geografi	"	2	3	3	2	2
Zoologi og Botanik . . .	"	"	2	2	2	2
Regning, Mathematik og Fysik	8	5	4	4	9	9
Engelsk	"	"	"	4	4	4
Tysk	"	"	"	"	4	4
Skrivning	7	4	4	2	2	2
Tegning	"	"	2	3	2	2
Sang	2	2	2	2	2	2
Gymnastik	1	1	1	1	1	1
Tilsammen . . .	26	26	29	32	36	36

I det forløbne Skoleaar er følgende gennemgaaet:

Dansk. Forberedelsesklassen, hvori der optages Børn uden nogensomhelst Forkundskaber: Undervisning efter Billeder. Samtidig Skrivning og Læsning (den saakaldte Skrive-Læse-Methode). Det væsentligste af Bresdorffs ABC og Læsebog er læst og af Børnene gjenfortalt. En Del Smaadigte ere lærte udenad. — 1ste Klasse har læst og gjenfortalt hele Bresdorffs „Læsebog for Begyndere“ samt lært Digtene deri udenad. Afskrivning efter Bog. — 2den og 3dje Klasse: Oplæsning, Gjenfortælling og Digte udenad efter Pios og Wimmers Læsebog for de lavere Klasser (omtr. den halve Bog er læst). Ordklasserne og de vigtigste Bøjninger. En Stil hver Dag, i Begyndelsen af Skoleaaret efter Bog, senere af gjenfortællende og historisk Indhold. — 4de og 5te Klasse: Hele Hammerichs danske og norske Læsestykker er læst og forklaret. Nogle Digte udenad. Hele Form- og Sætningslæren. 5te Klasse har endvidere læst Oversigten over Litteraturen og Biograferne bag i Bogen. Udvalgte Stykker af danske Forfattere ere ibrelæste. Der er skrevet omtr. 3 Stile om Ugen, som have sluttet sig til hvad der mundtlig er foredraget for Klasserne og været dels af let historisk Indhold, dels Oversættelser fra engelsk og tysk.

Bibelhistorie og Religion. 1ste Klasse: Det vigtigste af det gamle Testamente er gennemgaaet mundtlig med Benyttelse af de engelske cottage pictures. — 2den og 3die Klasse: Det gamle Testamente til Rigets Deling efter Balslevs Bibelhistorie, nærmere udviklet ved mundtlig Fremstilling. — 4de og 5te Klasse: Det nye Testamente efter Assens Bibelhistorie. „Troen“ efter Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Udvalgte Salmer efter den alm. Salmebog.

Historie. 1ste Klasse: Nordens Sagnhistorie er fortalt og af Disciplene gjenfortalt. — 2den Klasse: Danmarks Historie til den oldenborgske Stamme efter Erslevs Fædrelandshistorie og en betydelig udførligere mundtlig Fremstilling. — 3dje Klasse: Danmarks Historie til 1660 efter Erslevs Fædrelandshistorie og en betydelig udførligere mundtlig Fremstilling. Af Verdenshistorien er gennemgaaet den gamle Historie til Aar 146 efter Bangs fragment. Verdenshist., nærmere oplyst ved mundtlig Fremstilling og Benyttelse af

Bergs hist. Atlas. — 4de og 5te Klasse: Danmarks Historie fra Chr. I til Chr. VIII efter Barfods Fædrelandshist. (Nr. 2). — Efter at hele Verdenshistorien er læst i forrige Skoleaar, er særlig repeteret af 4de Klasse fra Sulla til Morten Luther, af 5te Klasse fra Luther til Napoleon den store med Bangs fragm. Verdenshistorie som Grundlag.

Geografi. 1ste Klasse: Nord-, Øst- og Mellemeuropa efter Erslevs mindste Geografi. — 2den og 3dje Klasse: Evropa efter Erslevs mindste Geografi. — 4de og 5te Klasse: Asien, Afrika, Amerika og Avstralien efter Erslevs illustrerede Geografi.

Engelsk. 3dje Klasse: Efter Rasmussens 40 Øvelser i engelsk er læst de 7 første Øvelser med 21 Stykker til Oversættelse fra dansk til engelsk, samt nogle af Fortællingerne. — 4de Klasse: Marryat: the children of the new forest, Side 100—139. — 5te Klasse: Marryat: the children of the new forest, Side 100—152. Begge Klasser have skrevet en Stil ugentlig.

Tysk. 4de Klasse: Efter Beissels Læsebog for Begyndere er læst hele 1ste og 2den Afdeling og af 3dje og 4de Afdeling følgende Stykker: der gewissenhafte Indianer, die Glieder des menschlichen Köpers, der Giftbecher, Rübezal der Geist des Gebirges, der dankbare Wilde, der Biuger Mäusethurm, die Schmarotzenpflanzen, der Kinderkreuzzug, Muhamed, Kajsers Karl der Grosze, der entlaufene Fritz, Tod Ludvig XVI. — Deklinationerne, de regelmæssige og uregelmæssige Udsagnsord ere gjennemgaaede efter Rasmussens 40 Øvelser i tysk. — 5te Klasse: Af Hauffs Gedichte und Märchen er læst: Abner der Jude, der junge Engländer, die Geschichte Almansors, das Wirthshaus in Spezzart, die Sage vom Hischgulden, das kalte Herz. Hele den tyske Formlære og Hovedgrundtrækkene af Syntaxen efter Rasmussens 40 Øvelser.

Naturhistorie: Zoologi. 2den og 3dje Klasse: Fra Ivalerne til Fiskene efter Feddersens Naturens Bog. — 4de og 5te Klasse: Pattedyrene og Livsytringerne efter samme Bog. — **Botanik.** 4de og 5te Klasse: Indledning til Botanikken og (af Systemet) de frikronbladede og helkronede Blomsterplanter efter mundlig Fremstilling med Strøms Botanik som Grundlag.

Regning og Mathematik. Regning: Forberedelsesklassen og 1ste Klasse: Tallæsning til tusind: Tælling frem og tilbage i Talrækken (Addition og Subtraktion) samt lettere Multiplikationsstykker. Den lille Additions-, Subtraktions- og Multiplikationstabel. — 2den Klasse: De 4 Regningsarter i benævnte og ubenævnte Tal; de smaa Tabeller og den større Tabel (2×12). Lette Hovedregningsstykker 1 à 2 Gange ugentlig; Hjemmeregningsopgaver omtrent hver anden Dag. — 3dje Klasse: De 4 Regningsarter i benævnte Tal samt Reguladetri med hele Tal. Tabel som 2den Kl. Hovedregningsstykker 1 à 2 Gange ugentlig; Hjemmeregningsopgaver omtrent hver anden Dag. — 4de Klasse: Brøk, Reguladetri i hele og Brøk. — 5te Klasse: Reguladetri med Brøk, Renters-, Procent-, Delingsregning og Regning med Decimalbrøker. — **Mathematik:** 4de Klasse: Steens elementære Arithmetik til § 45. — 5te Klasse: Mundts Geometri til 4de Kapitel. Hele Steens elementære Arithmetik. Hver Uge løst en Hjemmeopgave.

Skrivning i alle Klasser efter Lærerens Forskrift.

Tegning. 2den og 3dje Klasse: Frihaandstegning efter Janniches Tegnehefter. — 4de og 5te Klasse: Tegning efter fritstaaende Gjenstande samt af geometrisk Tegning de til Plangeometriens Læresætninger svarende Konstruktioner.

Sang (efter Chevésangmethoden) og **Gymnastik** som forrige Aar.

Skoleferierne ere: Sommerferien 4 Uger. Oktober Flyttedag. Juleferien 12 Dage fra den 23de December. Fastelavns Mandag. Paaskeferien 7 Dage fra Dagen for Skjærtorsdag. 3de April, Kongens Fødselsdag. April Flyttedag. 1ste Maj, Skolens Stiftelsesdag. Store Bededag. Kristi Himmelfartsdag. Pinseferien 8 Dage fra Lördagen for Pinse. 5te Juni, Grundlovsdagen. 24de Juni, St. Hansdag. — I September og November, hvor der ingen Fridag falder, kan gives en Dag fri.

Disciple optages, saa snart de kunne tale rent, og *helst aldeles uforberedte*. Ved Optagelsen maa forevises Døbe- (eller Fødsels-) Attest og Vaccinations-Attest. Udmeldelse af Skolen maa ske *inden den 14de i Maaneden forud*, og ingen Elev kan udtræde uden ved Udgangen af en Maaned; sker Udmeldelsen paa kortere Tid, maa Skolelønnen erlægges, indtil den bestemte Udmeldelsestid er forløben.

Skolen har *3 faste Fripladser*, som tilstaaes paa et Aar ad Gangen for Begyndelsen af det ny Skoleaar, men kunne søges paany. For at faa en Friplads er Trang og rosværdig Opførsel saa vel som Flid og Evner nødvendige Betingelser, og for de to Fripladsers Vedkommende udfordres tillige, at Faderen er Medlem af de danske Vaabenbrødres Selskab for Frederiksberg og Omegn. Endvidere har én Elev nydt Undervisning for nedsat Skolebetaling. Friplads eller nedsat Skolebetaling tilstaaes i Reglen ingen, for han har været 1 Aar i Skolen.

For at afværge Uorden er det vedtaget, at Skrivebøgerne ere mørkerøde, de danske Stilebøger mørkegrønne, de engelske sorte og de tyske blaa.

Enhver Elev maa medbringe *Gymnastiksko* med Pose til at gemme dem i, mærket med hans Navn, *Penalæske* med Skrive- og Tegnerrekvisitter, *Madkasse* og *Table* med Svamp; de ældre tillige en *Notebog*, hvori bemærkningsvis indføres, hvad der mundtlig foredrages i de forskjellige Fag.

I næste Skolkaar bruges følgende Bøger (sidste Udgave), der saa vel som Tegne-, Skrive- og Stilebøger samt øvrige Skolerekvisitter faas hos Hr. Boghandler *Avgust Bang*, Vesterbrogade Nr. 57:

Forberedelsesklassen: Bresdorffs ABC og Læsebog. En Tabel. Erslevs Syngeøvelser efter Chevémethoden. — *1ste Kl.*: Bresdorffs Læsebog for Begyndere. Erslevs Skoleatlas. Bokkenheusers Regnebog, 1ste Afdeling. En Tabel. Erslevs Syngeøvelser efter Chevémethoden. — *2den Kl.*: Pios og Wimmers danske Læsebog for de lavere Klasser. Rasmussens Retskrivningslære. Rasmussens danske Sproglære med Øvelser og Billeder. Balslevs Bibelhistorie. Erslevs Geografi Nr. 5 og Skoleatlas. Bokkenheusers Regnebog, 1ste Afdeling. En Tabel. Janniches Tegnebøger. Feddersens mindre Zoologi. Erslevs Syngeøvelser efter Chevémethoden. — *3dje Kl.*: Samme Bøger

son i 2den Kl. Bokkenheusers Regnebog I. Bangs fragmentariske Verdenshistorie. Erslevs historiske Atlas. Rasmussens 40 Øvelser i engelsk. — 4de Kl.: Hammerichs danske og norske Læsestykker. Assens Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Almindelig Salmebog med det nye Tillæg: Barfods Danmarkshistorie (Nr. 2). Bangs fragm. Verdenshistorie. Erslevs historiske Atlas. Erslevs Geografi Nr. 2 (med Afbildn.) og Skoleatlas. Bokkenheusers Regnebog for Melleml. Rasmussens 40 Øvelser i engelsk. Marryats „the children of the new forest“. Rasmussens 40 Øvelser i tysk. Beissels tyske Læsebog. Feddersens mindre Zoologi. Ströms Plantelære. Steens lille Arithmetik. Mundts Geometri. Erslevs Syngeøvelser efter Chevémethoden. — 5te Kl.: Samme Bøger som i 4de Kl. En engelsk Ordbog. En tysk Ordbog. Hauffs Gedichte und Märchen. Erslevs Syngeøvelser efter Chevémethoden. Steens Algebra.

Dette Aars *skriftlige Prøve* afholdes den 25de og 26de Juli.

Den *mundtlige Prøve* afholdes Fredag den 17de og Lørdag den 18de Juli, og til at overvære den indbydes Elevernes Forældre og Foresatte samt Enhver, der ellers maatte have Interesse for Skolen.

Det nye Skoleaar begynder Tirsdagen den 18de August. De nye Elever prøves Lørdagen den 15de August Kl. 10.

Examens-Skema.

Fredag den 17de Juli.

<i>Forberedelsesklassen:</i>	Kl. 9—10	Dansk.
	„ 10—11	Regning.
<i>1ste Klasse</i>	„ 9—10	Dansk.
	„ 10—11	Regning.
	„ 11—12	Bibelhistorie.
<i>2den Klasse:</i>	„ 9—10	Bibelhistorie.
	„ 11—12	Regning.
	„ 12—1	Dansk.
	„ 1—2	Historie.

Fredag den 17de Juli.

<i>3dje Klasse:</i>	Kl. 8—9	Engelsk.
	„ 9—10	Bibellistorie
	„ 11—12	Regning.
	„ 12—1	Dansk.
<i>4de Klasse:</i>	„ 9—10	Gymnastik.
	„ 12—1	Botanik.
	„ 4—5	Dansk.
	„ 5—6	Historie.
	„ 6—7	Historie.
<i>5te Klasse:</i>	„ 9—10	Gymnastik.
	„ 1—2	Botanik.
	„ 4—5	Religion.
	„ 5—6	Engelsk.
	„ 6—7	Dansk.

Lördag den 18de Juli.

<i>Forberedkl.:</i>	Kl. 9—10	Gymnastik.
<i>1ste Klasse:</i>	„ 9—10	Gymnastik.
	„ 11—12	Geografi.
	„ 12—1	Historie.
<i>2den Klasse:</i>	„ 9—10	Gymnastik.
	„ 10—11	Geografi.
	„ 5—6	Zoologi.
<i>3dje Klasse:</i>	„ 8—9	Historie.
	„ 9—10	Gymnastik.
	„ 10—11	Geografi.
	„ 5—6	Zoologi.
<i>4de Klasse:</i>	„ 8—9	Geografi.
	„ 9—10	Zoologi.
	„ 10—11	Mathematik.
	„ 11—12	Regning.
	„ 1—2	Engelsk.
	„ 4—5	Religion.
	„ 5—6	Tysk.
<i>5te Klasse:</i>	„ 8—9	Mathematik.
	„ 9—10	Regning.
	„ 10—11	Geografi.
	„ 11—12	Zoologi.
	„ 1—2	Historie.
	„ 4—5	Tysk.
	„ 5—6	Historie.
<i>Alle Klasser:</i>	„ 6—7	Sang.

P. Rasmussen,

Cand. jur., Skolens Forstander.
(Træffes hver Skoledag Kl. 11—2).